

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи

Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

« 29 » 08 2025 р.

**ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни**

«ІНОЗЕМНА МОВА»

Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність 18 Фармація

Освітній ступінь магістр

Курс навчання 1

Кафедра іноземних мов

Схвалено на засіданні кафедри іноземних мов
«02» липня 2025 року (протокол № 14).

Завідувач кафедри

(підпис)

Олександр РАК

Схвалено предметною методичною комісією з суспільних та гуманітарних дисциплін
«26» серпня 2025 року (протокол № 1).

Голова предметної методичної
комісії

(підпис)

Ніна ЗОРІЙ

Чернівці – 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Іноземних мов
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Чайковська Наталія Михайлівна, викладач кафедри, chaykovska.nataliya@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/inozemnih-mov
Веб-сайт кафедри	https:// languages.bsmu.edu.ua
E-mail	f.languages@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, пл. Театральна, 2
Контактний телефон	(0372)52-52-70

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	0
Практичні заняття	50
Самостійна робота	40
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна дисципліна «Іноземна мова» є невід'ємною складовою частиною загальноосвітньої професійної підготовки фахівців спеціальності І8 Фармація галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення. «Іноземна мова» як навчальна дисципліна:

а) ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної англійської мови;

б) закладає основи фахової мови медика, з перспективою використання здобутих знань у професійній діяльності;

в) продовжує формувати мовну компетенцію, комунікативні навички майбутніх спеціалістів та спрямована на оволодіння практичними навичками іншомовної комунікації відповідно до умов іншомовного спілкування на основі медичної термінології, мовних засобів організації фахової інформації в тексті та перекладі.

Зміст навчальної дисципліни «Іноземна мова» спрямований на оволодіння практичними навичками іншомовної комунікації відповідно до умов повсякденного спілкування на основі усних та письмових мовних засобів організації мовлення, текстів, перекладу.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу – <https://cutt.ly/ArUqCMFh>;
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу – <https://cutt.ly/yrUqVPvn>;
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять – <https://cutt.ly/jrUqBS36>;
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти – <https://cutt.ly/3rUqMAbV>;

- Кодекс академічної доброчесності – <https://cutt.ly/FrUq1ljK>;
- Положення про запобігання академічному плагиату – <https://cutt.ly/MrUq6QAAt>;
- Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти вибіркового дисциплін – <https://cutt.ly/srUwo6Ci>;
- Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти – <https://cutt.ly/SrUwplie>;
- Правила поведінки здобувачів освіти – <https://cutt.ly/ErUq72rZ>;
- Правила внутрішнього трудового розпорядку – <https://cutt.ly/UrUwiACe>.

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету та правил поведінки здобувачів освіти, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та співробітниками кафедр, закладів охорони здоров'я тощо;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекцій, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Анатомія та фізіологія людини	Гігієна у фармації та екологія
Фармацевтичні обчислення і статистика	Етика і деонтологія у фармації
Латинська мова	Технологія ліків
Мікробіологія з основами імунології	Вступ у фармацію
Інформаційні технології у фармації	Фармакотерапія з фармакокінетикою
Органічна хімія	Фармакологія
Загальна та неорганічна хімія	Фармацевтична хімія
Фармацевтична ботаніка	Фармацевтичне та медичне товарознавство

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» у закладі вищої освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових

компетентностей і задоволення різних життєвих потреб здобувача. Для досягнення мети, тобто, вільно читати англомовну літературу і розуміти усні повідомлення, а також вміти порозумітись з носіями мови, в першу чергу потрібна кількісна і якісна конкретизація бажаних результатів навчання, тобто встановлення критеріїв володіння мовою на фонетичному, лексичному, граматичному рівнях. З цією метою необхідно виокремити (окреслити) чіткий фонетичний, лексичний-загальнономовний, загальнонауковий і термінологічний, та морфолого-синтаксичний мінімум у відповідності з рецептивною і продуктивною сторонами поставленої мети навчання.

Практична мета дисципліни «Іноземна мова» надати майбутнім фармацевтам систематизовані знання з англійської мови для забезпечення їхнього ефективного спілкування в академічному середовищі.

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення основ сучасної англійської мови, ознайомлення з міжкультурними особливостями, підвищення рівня лінгвістичної й комунікативно-діяльнісної професійної підготовки, які здійснюються завдяки сформованості лінгвістичної компетенції, що в свою чергу передбачає:
- одержання новітньої англомовної інформації через іншомовні джерела;
- формування навичок роботи з автентичними джерелами англійською мовою;
- формування навичок практичного користування тематичним тезаурусом функціональної лексики в обсязі тематики;
- навчання вільному орієнтуванню в науково-популярній і публіцистичній літературі;
- формування навичок практичного володіння перекладом англомовних текстів;
- сприяння фундаменталізації загальної професійної освіти за допомогою її поглиблення внаслідок вивчення іноземної мови.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.

7.2. Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 06. Здатність працювати в команді.

7.3. Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.

ФК02. Здатність збирати, інтерпретувати та застосовувати дані, необхідні для професійної діяльності, здійснення досліджень та реалізації інноваційних проєктів у сфері фармації.

ФК03. Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Навчальна дисципліна забезпечує формування таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН 04. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПРН 08. Розробляти і реалізовувати інноваційні проєкти у сфері фармації, а також дотичні міждисциплінарні проєкти з урахуванням технічних, соціальних, економічних, етичних, правових та екологічних аспектів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- стратегії професійного спілкування і навчання;
- граматичну, морфологічну системи мови;
- категорії, класи і структури нормативної граматики мови;
- мовленнєві функції та засоби вираження;
- аббревіатури іншомовних фахових термінів у професійній галузі;
- принципи організації висловлювання;
- основи синтаксису та пунктуації;
- основні моделі ведення дискурсу;
- достатню кількість соціокультурних мовних одиниць для організації висловлювання у межах визначеної тематики і сфер спілкування; культури країни, мова якої вивчається; основних правил ввічливості, норм поведінки.

Уміти:

- читати та перекладати оригінальний текст за фахом зі словником з метою отримання інформації;
- переказати прочитаний або прослуханий текст середньої складності;
- вести бесіду (підготовлену та непередбачену), безпосередньо пов'язану з текстом підручника або прослуханого повідомлення;
- брати участь у спілкуванні в професійній, соціально-побутовій та соціально-культурній сферах в межах лексичного мінімуму та тематики, передбаченої програмою;
- вміти написати резюме, анотацію до прочитаного тексту, статті;
- одержувати інформацію через різноманітні джерела.

Демонструвати:

- доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб (усне спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою);
- спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- лінгвістичні методи аналітичного опрацювання іншомовних джерел;
- навчальні стратегії для самостійного вивчення іноземних мов.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. Основи медичної та фармацевтичної термінології

Змістовий модуль 1. Вища медична освіта.

Конкретні цілі:

- Засвоїти лексичний матеріал, пов'язаний з даною тематикою.
- Розвинути навички аналітичного і пошукового читання та перекладу.
- Утворювати синтаксичні конструкції, використовуючи релевантні граматичні категорії та моделі.
- Ознайомитись з особливостями вищої медичної освіти в Україні, і країнах, мова яких вивчається.
- Вести дискурс на ситуативно зумовлену тематику.
- Включити засвоєний лексико – граматичний матеріал в активне спілкування.

Тема 1. Вхідний тест. Значення вивчення іноземних мов. Я – студент медичного вузу. Продемонструвати знання, вміння та навички, здобуті в загальноосвітній школі при написанні тесту на визначення вихідного рівня. Вміти розповісти про себе, перші дні навчання в університеті, свої враження. Розвивати монологічне і діалогічне мовлення по темі. Вміти ставити питання по темі і відповідати на них. Підготувати усне повідомлення по темі заняття.

Тема 2. Вищий навчальний медичний заклад – наш університет.

Граматика: вживання дієслів to be, to have. Іменники, множина іменників. Вивчити лексичний матеріал, що стосується форм навчання, факультетів, структури вищого медичного закладу. Поглибити навички переказу/усного мовлення на основі опису особливостей навчального процесу. Розвинути діалогічне мовлення при вивченні теми. Описувати види роботи вищого медичного навчального закладу, предмети, що вивчаються, висловлювати свою думку стосовно перших днів навчання у закладі вищої освіти. Скласти резюме до тексту. Знати форми та вживання дієслів to be, to have. Вміти утворювати питальну та заперечну форму речень з дієсловами to be, to have.

Тема 3. Вища медична освіта в Україні та Великобританії. Множина іменників латинського та грецького походження. Частотні відрізки у медичних термінах латинського та грецького походження. Засвоїти лексичний матеріал по темі з метою повного розуміння прочитаного і подальшого обговорення та усного повідомлення. Описати систему медичної освіти в Україні. Засвоїти лексичний матеріал про розвиток медичної освіти в Україні. Додатково реферувати тему “Відомі вчені та лікарі БДМУ/України”. Робити усне повідомлення по темі. Засвоїти лексичний матеріал по темі з метою повного розуміння прочитаного і подальшого обговорення та усного повідомлення. Описати спільні та відмінні риси медичної освіти в Україні та у Великій Британії. Засвоїти лексичний матеріал про розвиток медичної освіти у Великій Британії. Скласти порівняльну таблицю медичної освіти в Україні та у Великій Британії. Вести дискусію про спільні і відмінні риси медичної освіти в обох країнах.

Змістовий модуль 2. Фармація як сфера професійної комунікації.

Конкретні цілі:

- Сформувати у студентів розуміння етапів становлення та розвитку фармації як науки і складової системи охорони здоров'я.
- Ознайомити студентів з основними історичними досягненнями, науковими школами та постатями, які вплинули на розвиток фармацевтичної галузі.
- Розвинути вміння аналізувати історичні передумови формування сучасної фармацевтичної практики та освіти.
- Сприяти усвідомленню ролі фармацевта в суспільстві на різних етапах історії та значення професійної етики у фармації.

- Формувати інтерес до подальшого вивчення фармацевтичної науки, використання історичних знань у професійній діяльності та наукових дослідженнях.

Тема 4. Фармація як наука – історія розвитку. Практичний тренінг вживання множини іменників та визначення частотних відрізків. Основні відомості про артикль. Виділити активний вокабуляр шляхом пошукового читання. Вміти спілкуватись з питань, пов'язаних з проблемами фармацевтичної служби в Україні. Описувати заклади системи охорони здоров'я: поліклініки, лікарні, диспансери, санаторії, аптеки, профілакторії. Знати особливості організації фармацевтичної служби в Україні. Робити усне повідомлення по темі заняття. Провести практичний тренінг по вживанню терміноелементів у медичній термінології.

Тема 5. В аптеці. Інструкції до медичних препаратів. Вживання означеного артикля із власними назвами та медичними термінами. Ступені порівняння прикметників та прислівників. Тренувати навички читання з метою пошуку необхідної інформації. Вивчити новий лексичний матеріал до теми заняття. Тренувати навички діалогічного ситуативного мовлення. Описати організацію роботи аптеки. Перечислити медикаментозні форми лікарських препаратів та вимоги до їх зберігання.

Змістовий модуль 3. Хімія як основа фармації: професійна англомова термінологія та комунікація.

Конкретні цілі:

- Сформувати у студентів розуміння ролі хімії як фундаментальної науки у підготовці фахівців фармацевтичного профілю.
- Ознайомити студентів з основними хімічними поняттями, законами, будовою, властивостями та перетвореннями речовин, що мають значення у фармації.
- Розвинути вміння застосовувати знання з хімії для пояснення складу, дії та взаємодії лікарських засобів.
- Сприяти формуванню навичок логічного мислення, аналізу хімічних процесів, необхідних у фармацевтичній практиці та дослідженнях.
- Виховати розуміння взаємозв'язку між хімічними властивостями речовин і їх терапевтичною активністю, важливого для професійної діяльності фармацевта.

Тема 6. Хімія як наука. Практичний тренінг вживання ступенів порівняння прикметників та прислівників. Засвоїти лексичний матеріал, який відноситься до теми заняття. Розвивати навички вивчаючого та ознайомлювального читання. Вміти аналізувати терміноелементи до даної теми.

Тема 7. Атоми. Практичний тренінг по вживанню займенників. Кількісні та порядкові числівники. Вивчити терміни, які відносяться до теми заняття. Аналізувати терміноелементи, які складають основу англійської хімічної термінології. Правильно використовувати хімічні терміни, що відносяться до даної теми. Підготувати переказ тексту згідно із складеним планом.

Тема 8. Молекули. Практичний тренінг по вживанню числівників. Граматичний огляд. Засвоїти терміни, які відносяться до теми заняття. Розвивати навички вивчаючого та ознайомлювального читання. Підготувати переказ тексту згідно із складеним планом.

Тема 9. Алхімія – наука наших предків. Вживання модальних дієслів *can, may, must*. Засвоїти лексичний матеріал, пов'язаний з даною тематикою. Розвинути навички аналітичного і пошукового читання та перекладу. Розпізнавати та аналізувати релевантні граматичні явища та моделі і включати їх в активне спілкування. Реалізувати засвоєний лексико-граматичний матеріал у формі усних та письмових повідомлень.

Змістовий модуль 4. Хімічні елементи та сполуки: професійна англомова термінологія та комунікація.

Конкретні цілі:

- Сформувати у студентів знання про основні хімічні елементи, їх класифікацію, властивості та біологічне значення.
- Ознайомити з видами хімічних сполук, їх будовою, назвами, властивостями та роллю у фармацевтичній практиці.
- Розвинути вміння аналізувати хімічний склад лікарських засобів і розуміти вплив окремих елементів на організм людини.
- Сприяти засвоєнню закономірностей утворення та перетворення сполук, що мають фармакологічне значення.
- Формувати навички використання знань про хімічні елементи та сполуки у подальшому вивченні фармацевтичних дисциплін і професійній діяльності.

Тема 10. Хімічні елементи, сполуки, суміші. Еквіваленти модальних дієслів. Практичний тренінг по вживанню модальних дієслів та їхніх еквівалентів. Засвоїти терміни, які стосуються хімічних елементів. Розвинути навички правильної вимови назв хімічних елементів. Вміти робити повідомлення іноземною мовою щодо періодичної системи хімічних елементів.

Тема 11. Вода. Загальна характеристика часів групи Indefinite. Present Indefinite Active. Розвивати навички ознайомлювального читання. Тренувати усне мовлення шляхом застосування лексичних одиниць у контексті. Тренувати монологічне та діалогічне мовлення за темою заняття. Підготувати переказ тексту.

Тема 12. Мікроелементи. Граматика: Past Indefinite Active. Future Indefinite Active. Вивчити терміни, які описують назви мікроелементів. Дати тлумачення іноземною мовою найважливішим мікроелементам. Описувати значення мікроелементів для належного функціонування організму людини. Тренувати навички усного мовлення по темі.

Тема 13. Мінерали. Граматика: Present, Past Indefinite Passive. Вивчити терміни, які описують назви мінералів. Дати тлумачення іноземною мовою найважливішим мінералам. Тренувати навички усного мовлення по темі.

Змістовий модуль 5. Ботаніка та лікарські рослини у професійному дискурсі.

Конкретні цілі:

- Сформувати у студентів знання про основні розділи ботаніки, будову, класифікацію та життєві форми рослин.
- Ознайомити з видами лікарських рослин, їх морфологічними ознаками, місцем зростання та значенням у фармації.
- Розвинути вміння розпізнавати лікарські рослини та рослинну сировину, що використовується у виготовленні лікарських засобів.
- Сприяти усвідомленню ролі ботаніки як наукової основи фармакогнозії та фітотерапії.
- Формувати практичні навички роботи з ботанічною термінологією, визначниками рослин і англomовними назвами лікарської флори

Тема 14. Будова та живлення рослин. Граматика: Future Indefinite Passive. Practical Training Indefinite Tenses Passive. Визначати ботанічні терміни, що стосуються даної теми. Відокремлювати твірну основу і компоненти ботанічного терміну. Вміти використовувати в контексті тлумачення ботанічних термінів. Розвивати навички коректного перекладу контексту даної теми. Підготувати переказ тексту.

Тема 15. Лікарські рослини. Граматика: Present, Past, Future Continuous Active. Граматика: Past Continuous Active. Засвоїти назви основних лікарських рослин. Ознайомитись з технологією збору та збереження лікарських рослин. Розвивати навички різних видів читання. Навчати іншомовної комунікації по темі заняття. Тренувати навички монологічного та діалогічного мовлення.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота студента	Індиві- дуальна робота
		Лекції	Практичні заняття		
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Вища медична освіта.					
Тема 1. Вхідний тест. Значення вивчення іноземних мов. Я – студент медичного вузу.	2	-	2	-	-
Тема 2. Вищий навчальний медичний заклад – наш університет.	8	-	4	4	-
Тема 3. Вища медична освіта в Україні та Великобританії.	8	-	4	2	-
Разом за змістовим модулем 1	16	-	10	6	-
Змістовий модуль 2. Фармація як сфера професійної комунікації.					
Тема 4. Фармація як наука – історія розвитку.	8	-	4	4	-
Тема 5. В аптеці.	6	-	4	2	-
Разом за змістовим модулем 2	14	-	8	6	-
Змістовий модуль 3. Хімія як основа фармації: професійна англомовна термінологія та комунікація.					
Тема 6. Хімія як наука.	4	-	2	2	-
Тема 7. Атоми.	8	-	4	4	-
Тема 8. Молекули.	6	-	4	2	-
Тема 9. Алхімія – наука наших предків.	8	-	4	4	-
Разом за змістовим модулем 3	26	-	14	12	-
Змістовий модуль 4. Хімічні елементи та сполуки: професійна англомовна термінологія та комунікація.					
Тема 10. Хімічні елементи, сполуки, суміші.	8	-	4	4	-
Тема 11. Вода.	4	-	2	2	-
Тема 12. Мікроелементи.	4	-	2	2	-
Тема 13. Мінерали.	4	-	2	2	-
Разом за змістовим модулем 4	20	-	10	10	-
Змістовий модуль 5. Ботаніка та лікарські рослини у професійному дискурсі.					
Тема 14. Будова та живлення рослин.	4	-	2	2	-
Тема 15. Лікарські рослини.	8	-	4	4	-
Разом за змістовим модулем 5	12	-	6	6	-
Підсумковий модульний контроль	2	-	2	-	-
УСЬОГО ГОДИН	90		50	40	-

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ – не передбачено

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ п/п	ТЕМА	КІЛЬКІС ТЬ ГОДИН
1.	Вхідний тест. Значення вивчення іноземних мов. Я – студент медичного вузу.	2
2.	Вищий навчальний медичний заклад – наш університет. Грамматика: вживання дієслів to be, to have.	2
3.	Вищий навчальний медичний заклад – наш університет. Грамматика: Іменник. Множина іменників.	2
4.	Вища медична освіта на Україні та Великобританії. Грамматика: Множина іменників латинського та грецького походження.	2
5.	Вища медична освіта на Україні та Великобританії. Грамматика: Частотні відрізки у медичних термінах латинського та грецького походження.	2
6.	Фармація як наука – історія розвитку. Грамматика: Практичний тренінг вживання множини іменників та визначення частотних відрізків.	2
7.	Фармація як наука – історія розвитку. Грамматика: Основні відомості про артикль.	2
8.	В аптеці. Інструкції до медичних препаратів. Грамматика: Вживання означеного артикля з власними назвами та медичними термінами.	2
9.	В аптеці. Інструкції до медичних препаратів. Грамматика: Ступені порівняння прикметників та прислівників.	2
10.	Хімія як наука. Грамматика: Практичний тренінг вживання ступенів порівняння прикметників та прислівників.	2
11.	Атоми. Грамматика: Практичний тренінг по вживанню займенників.	2
12.	Атоми. Грамматика: Числівник. Кількісні та порядкові числівники.	2
13.	Молекули. Грамматика: Практичний тренінг по вживанню числівників.	2
14.	Молекули. Грамматика: Граматичний огляд.	2
15.	Alchemy – the Science of the Ancients. Модальні дієслова can, may, must.	2
16.	Alchemy – the Science of the Ancients Грамматика: Модальні дієслова can, may, must.	2
17.	Хімічні елементи, сполуки, суміші. Грамматика: Еквіваленти модальних дієслів.	2
18.	Хімічні елементи, сполуки, суміші. Грамматика: Практичний тренінг по вживанню модальних дієслів та їхніх еквівалентів.	2
19.	Вода. Загальна характеристика часів групи Indefinite. Present Indefinite Active.	2
20.	Мікроелементи. Грамматика: Past Indefinite Active. Future Indefinite Active.	2
21.	Мінерали. Грамматика: Present, Past Indefinite Passive.	2
22.	Будова і живлення рослин. Грамматика: Future Indefinite Passive. Practical Training Indefinite Tenses Passive.	2
23.	Лікарські рослини. Грамматика: Present, Past, Future Continuous Active.	2
24.	Лікарські рослини. Грамматика: Past Continuous Active.	2
25.	Підсумковий тестовий контроль засвоєння Модуля 1.	2
	РАЗОМ	50

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
	Модуль 1	
1.	Значення вивчення іноземних мов. Я – студент медичного вузу.	2
2.	Видатні вчені-медики України.	2
3.	Вища медична освіта на Україні та Великобританії.	2
4.	Фармація як наука – історія розвитку.	4
5.	Алхімія – наука наших предків.	2
6.	В аптеці.	4
7.	Хімія як наука.	2
8.	Атоми.	4
9.	Молекули.	2
10.	Хімічні елементи, сполуки, суміші	4
11.	Вода.	2
12.	Мікроелементи.	2
13.	Мінерали.	2
14.	Будова і живлення рослин	2
15.	Лікарські рослини	4
16.	Всього годин	40

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ *(не передбачено)*

15. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Prominent physicians of Ukraine.

Verb to be/to have

Lexical tasks

1. Read the text. Pay attention to the words in a bold type. Make up 5 questions to the text. Do post-reading tasks.

Sofia Okunevska was the first doctor in the Austro-Hungarian Empire, which included the western part of Ukraine. Since childhood, Sofia has been interested in medicine. She decided to devote herself to this noble cause. But in those days it was almost unrealistic. Girls were not even given **school-leaving certificates**. However, this did not stop Sofia. The gifted girl managed to get permission to take exams for the gymnasium. Thus, in 1885, she brilliantly **passed the test** and became a student of the Lviv Academic Gymnasium. Before that, she was the first woman in Galicia to pass the **matura exam**. This matriculation examination gave her the right to **enter the university**. Okunevska was the first in the empire to use radiation therapy in the treatment of **cervical cancer**. She was also a feminist, patriot, writer, and researcher. She was friends with Olha Kobylanska and encouraged her to write in Ukrainian. She was related to Natalia Kobrynska and went to study with her in Zurich. She organized courses for nurses and **midwives**, and **compiled a dictionary** of Ukrainian medical terminology. Okunevska wanted to enter the medical faculty of the University of Vienna, but this was impossible for a woman. So to become the future doctor went to Switzerland, to Zurich, where there were no **gender restrictions**. Having written her doctoral dissertation on blood anemia, she also became the first woman to receive a **doctorate in medicine**. Okunevska overcame many **obstacles** before becoming a doctor at the Narodna Lichnytsia in Lviv. This hospital was run by Metropolitan Andrey Sheptytsky and serve as an **almshouse** for the poor and provided **free of charge** medical care. Sofia worked in the gynecological department. “Saint Sofia” was how **grateful** patients called their doctor. Okunevska was one of the first doctors in western Ukraine to introduce the treatment of female oncological problems (cervical cancer) with radium according to Marie Skłodowska-Curie's method.

True or false statement

1. Sofia organized courses and training for surgeons.
a) true b) false c) not given
2. In her childhood Sofia practice medicine
a) true b) false c) not given
3. Her parents were first Ukrainian doctors in the Austro-Hungarian Empire.
a) true b) false c) not given
4. Okynevska defended her dissertation in Zurich.
a) true b) false c) not given
5. Her doctoral dissertation was about anemia.
a) true b) false c) not given

Chose the correct statement:

1. *What significant milestone did Sofia Okunevska achieve as a woman in the Austro-Hungarian Empire?*
A. First woman to publish a book on medicine
B. First woman to receive a doctorate in law
C. First woman to become a doctor
D. First woman to establish a medical hospital
2. *Why did Sofia Okunevska choose to study in Zurich instead of Vienna?*
A. Vienna did not offer a medical program
B. Zurich had no gender restrictions on education
C. Vienna required a family sponsorship
D. Zurich was closer to her home
3. *What groundbreaking medical treatment did Sofia Okunevska introduce in western Ukraine?*
A. Chemotherapy for cervical cancer
B. Surgery for brain tumors
C. Radiation therapy for cervical cancer
D. Vaccinations for infectious diseases
4. *Who was the notable Ukrainian writer that Sofia Okunevska encouraged to write in Ukrainian?*
A. Natalia Kobrynska
B. Olha Kobylianska
C. Andrey Sheptytsky
D. Marie Skłodowska-Curie
5. *Which hospital did Sofia Okunevska work in after becoming a doctor?*
A. Lviv Academic Hospital
B. Narodna Lichnytsia
C. Vienna General Hospital
D. Zurich Medical Center

Find synonyms to the following. Insert them in the sentences:

Doctor; obstacle; oncological; grateful; care

1. Proper _____ and attention are essential for a full recovery after surgery.
2. The _____ carefully reviewed the patient's symptoms before making a diagnosis.
3. Recent advancements in _____ research have improved treatment options for cancer patients.
4. She was _____ for the support of her friends during a challenging time.
5. An unexpected _____ forced the team to revise their plans midway through the project.

Make nouns from the following verbs

VERB	NOUN
cause	
enter	
examine	
permit	
decide	

Complete the sentences with correct form of the verb “decide”:

1. She always _____ quickly when it comes to choosing a place for dinner.
2. After much thought, they finally _____ to move to a new city.
3. I still _____ whether to accept the job offer or not.
4. The path was already _____ before we even had a chance to give input.
5. He needs _____ soon if he wants to join the team for the project.

Grammar

1. Make questions with DO/DOES/ IS/ARE/ AM/WAS/WERE where it's necessary:

1. _____ you English?
2. _____ your father a surgeon?
3. Where _____ you from?
4. _____ I right?
4. _____ your sister work?
5. Who _____ studies with you?
6. _____ they pass their exam last week?
7. _____ Ann with you at the library yesterday evening?
8. _____ your friends at the cinema with you last Saturday?
9. When _____ come yesterday?
10. _____ David a good football player? Yes, of course!
11. _____ you at the party yesterday? No, we weren't.
12. _____ I in the same group
13. Where _____ the nearby hospital?
14. _____ the train station near here? Yes, it's next to that bank over there.
15. _____ the film good? No, it wasn't. It was quite boring.
16. _____ this handbag belong to Diane? I don't know.
17. _____ you doing your homework? Yes, I am.
18. Where _____ you born?
19. What _____ you think about the vaccination?
20. How many students _____ there in your group?

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

16.1. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності.

При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною традиційною шкалою, які потім конвертують у бали в залежності від кількості практичних занять, що виділяються для вивчення даного модуля. В проєкті була застосована така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Традиційна оцінка	Конвертація у бали
	<i>Модуль 1</i>
«5»	5
«4»	4
«3»	3
«2»	0

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “3” на кількість практичних занять у модулі ($3 * 24 = 72$)

16.2. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю тем на відповідному занятті.

16.3. Умови допуску до складання підсумкового контролю.

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню відповідно до програми, з умовами якої студенти ознайомлюються на початку навчального року.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну – 72 бали.

16.4. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового контролю.

Підсумковий модульний контроль з іноземної мови проводиться у вигляді лексико-граматичного тесту, який охоплює граматичні теми, що входять до тематичного плану практичних занять відповідного модуля, та вичений лексичний матеріал текстів на загально-розмовну та фахово-орієнтовану тематику.

Оцінювання підсумкового модульного контролю проводиться відповідно до розроблених та затверджених кафедрою критеріїв.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

Головним завданням заключного модульного контролю у процесі навчання іноземної мови передусім є визначення та оцінювання рівня сформованості мовленнєвих навичок і вмінь.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) проводиться після завершення відповідного ступеня навчання іноземної мови на I курсі на останньому занятті.

За формою організації ПМК є індивідуальним, за характером оформлення відповіді – письмовим; за використанням мов – двомовним.

Засобом організації контролю є тестовий контроль, який забезпечує об'єктивну реалізацію мети.

Тести ПМК є лінгводидактичними, не стандартизованими, тобто підготовленими згідно вимог програми, і які дозволяють виявити в студентів рівень їх комунікативної компетенції та оцінити результати за заздалегідь розробленими критеріями.

80 питань ПМК поділяються на 50 лексичних і 30 граматичних, які передбачають два варіанти очікуваної відповіді: вибіркову та конструйовану. Вибіркова відповідь – це множинний вибір (вибір з кількох варіантів), альтернативний вибір (вибір із двох варіантів), перехресний вибір (знаходження відповідних пар лексичних одиниць). Конструйована відповідь формулюється на рівні окремої граматичної форми слова (напівпродуктивна відповідь) та окремого речення/висловлювання (продуктивна відповідь).

Відповіді фіксуються студентом на бланку для відповідей.

Результати, отримані під час тестування, підлягають кількісному підрахунку, на основі якого виставляється оцінка знань студента. Кожне тестове завдання оцінюється в 1

бал. Бали нараховуються за кількістю правильних відповідей. Максимальна кількість набраних балів становить 80, мінімально допустима – 50.

Отримані при ПМК бали додаються до суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), після чого виводиться загальна оцінка за модуль.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних модулів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

17. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

17.1. Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю.

Змістовий модуль 1. Вища медична освіта.

1. How many people speak English today?
2. What fields of life does English dominate in?
3. What is the number of languages in the world?
4. What kind of English do most people speak?
5. Where is English taught in Ukraine?
6. What subjects do junior Pharmacy students study?
7. Where can graduates of Pharmaceutical Faculties work?
8. What opportunities does the modern life offer?
9. How can you describe modern pharmaceutical business?
10. Why is the knowledge of English necessary for chemists?
11. When and why was our University founded?
12. Where is BSMU included into?
13. What is made for the development of students' creative abilities?
14. How many faculties are there at our University?
15. Where are the productive and training facilities of the University found?
16. What had left a negative imprint on the material and spiritual life of the population?
17. Why should students use computer equipped labs?
18. Where have the scientists of the BSMU been working for a long time?
19. What fields of medicine have the researches attained the most considerable achievements in?
20. What clubs and studios are organized at our University?
21. Who can apply for higher education in Ukraine?
22. What subjects do Ukrainian students study at pharmaceutical faculties
23. How long is the course of studies at Ukrainian pharmaceutical schools?
24. Where do senior students master their practical skills?
25. Who can conduct scientific research?
26. What are the steps of scientific career in Ukraine?
27. How did pharmaceutical education develop in Great Britain?
28. What subjects do British students study?
29. What is the role of a British pharmacist in hospitals?
30. What system of pharmaceutical education do you prefer?

Змістовий модуль 2. Фармація як наука – історія розвитку.

1. What is pharmacy?
2. What is the purpose of pharmaceutical science?
3. What does the scope of pharmacy include?
4. When did pharmacy become an independent science?

5. What forms of medications does modern pharmaceutical science produce?
6. What did ancient people use as medicines?
7. What did the WHO introduce in 1950?
8. What does pharmacopoeia include?
9. Which categories are pharmacological preparations divided into?
10. What requirements should they all meet?
11. How many departments are there at the chemist's shop? What are they?
12. What department do you order medicines at?
13. What department can you get medicines at once?
14. Where are drugs kept at the chemist's shop?
15. Where is the dose indicated?
16. What are the drugs used for?
17. Why are the directions for administration of a drug so important?
18. Who can give recommendations concerning taking drugs?
19. What can you buy at the chemist's shop?
20. How can you get a right choice in this great variety of medicines today?
21. What is one of the main subjects studied by pharmaceutical students?

Змістовий модуль 3. Хімія як основа фармації.

1. What does chemistry study?
2. What kinds of chemistry do you know?
3. What is the importance of organic chemistry?
4. What do students master while studying analytical chemistry?
5. What do biological sciences give to future specialists?
6. What is pharmaceutical chemistry basis for?
7. What is studied by pharmacology?
8. What do students study at the laboratories?
9. What subjects do you think are the most important for your future profession?
10. What is matter composed of?
11. What is the atom?
12. Who was the first scientist to put forward the atomic theory?
13. Who is known to be the founder of modern atomic theory?
14. What does atom mean in Greek?
15. What is the difference between atoms of different elements due to?
16. Where is the mass of the atom concentrated?
17. How can the chemical properties of different elements be explained?
18. What do chemical changes involve?
19. What is the valence of an atom determined by?
20. What process produces covalent compounds?
21. What is oxidation accompanied by?
22. What does reduction involve?
23. Does the difference in atomic weight change the chemical properties?
24. What does the difference in atomic weight of atoms of the same element effect upon?
25. What is a molecule?
26. What does molecule of water consist of?
27. What is a molecular structure?
28. What is an atom?

29. What is a compound?
30. Molecules of what gases are diatomic?
31. Molecules of what gases are monoatomic?
32. Is it possible to investigate the structure of some large molecules? How?
33. What word is "alchemy" derived from?
34. What was the alchemy of early times concerned with?
35. How did alchemy come to Europe?
36. Why did alchemy arise against Greek scientific thinking?
37. What were early alchemists engaged in?
38. What was alchemy accompanied by?
39. What did Paracelsus and his followers contribute to?
40. Did modern chemists achieve the alchemists' dream?
41. What was the main task of the chemistry of early times?

Змістовий модуль 4. Хімічні елементи та сполуки.

1. How do modern scientists transform elements?
2. What did the ancient Greeks think about elements?
3. What kind of substance is an element?
4. How many elements are known in the world?
5. What are the most common elements?
6. What are the properties of elements?
7. How do elements occur in nature?
8. What is the difference between a compound and a mixture?
9. What is the most wide-spread element on our planet?
10. Why are some elements never found free in nature?
11. What elements are the primary building materials of the Universe?
12. Where did life originate on our planet?
13. How many percent of water does living organism consist of?
14. What is water?
15. What states can water exist in?
16. What properties of water do you know?
17. Why is water the most effective solvent?
18. What substance can't be dissolved in water?
19. What are the freezing and boiling points of water?
20. What kinds of water do we use for chemical reactions?
21. What zones is water subdivided to?
22. What microscopy do we use to study the microflora of water?
23. What are trace elements required for?
24. What is the exact role of these trace elements?
25. How can cobalt be used by people?
26. What is cobalt necessary for?
27. Where is copper deficiency observed?
28. Which of the trace elements is involved in the utilization of glucose?
29. How can we increase the resistance of bones and teeth?
30. What is the main cause of goitre?
31. How are antioxidant properties of selenium seen?
32. Which factors does zinc deficiency provoke?

33. What are minerals in their nature?
34. How many minerals are essential?
35. What are minerals necessary for?
36. What do minerals help to control?
37. Where are sodium and chlorine situated?
38. What are the principal elements in our body?
39. What are iron and phosphorus necessary for?
40. How can phosphorus be combined with proteins?
41. What food is the main sources of magnesium?
42. How do minerals maintain growth and development?

Змістовий модуль 5. Ботанічні та лікарські рослини

1. What have formed the basis of traditional medicine systems?
2. What plants were used in treatment of various ailments in ancient times?
3. When do the first records date?
4. What system formed the basis for Tibetan Medicine?
5. Who contributed substantially in the ancient Western world?
6. What did Avicenna do?
7. Where did the Chinese Materia Medica appear?
8. What did the Arabs do in the Dark and Middle Ages?
9. Who were the Greek scientists?
10. How many drugs did the Ebers Papyrus describe?
11. What are Carpathians forests rich in?
12. What does Chamomile look like?
13. What does Chamomile treat?
14. How do we use Chamomile as a cosmetic herb?
15. Where can we find Celandine?
16. What does Celandine look like?
17. What is the medicinal value of Dandelion?
18. What part of Dandelion should we eat in salad?
19. What herb do we use for treating kidneys complaints?
20. When do we use Marigold?
21. How can we use the flowers of Marigold?
22. Do we use Marigold lotion?
23. Where does Mint grow?
24. Who esteemed highly Mint herb?
25. When do we use Mint tea?
26. Where is Nettle found?
27. What diseases does Nettle treat?
28. How can we eat Nettle leaves?
29. What is the medicinal value of Nettle?
30. What is the source of energy for plants?
31. What elements do plants contain?
32. What is the principal source of hydrogen?
33. What do proteins of organisms contain?
34. Where are mineral nutrients taken from?
35. What is a carnivorous plant?
36. What is the role of plant kingdom for the living world?

37. What is an autotroph?
38. How can you explain the definition “chemosynthetic”?
39. What do nutritional requirements of fungi include?

17.2. Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового модульного контролю.

Тестовий модульний контроль визначає рівень сформованості іншомовної граматичної та лексичної компетенції студентів. Структура тестової частини підсумкового модульного контролю складається з тестових завдань:

- Завдання на визначення правильності/неправильності твердження. (T / F statements).
- Завдання з вибором однієї правильної відповіді – множинний вибір – (Choose the right variant).
- Завдання на встановлення відповідності – перехресний вибір – (Matching).
- Завдання на заповнення пропусків у тексті (Filling the gaps).
- Завдання на завершення речення (Complete the sentence).
- Граматичні завдання на підстановку.
- Завдання на видозміну граматичних форм.

18. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

Оцінювання дисципліни є рейтинговим та визначається з урахуванням поточної освітньої діяльності студента (з урахуванням тем самостійної роботи) та результатів підсумкового модульного контролю. Оцінювання здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на чинних нормативних документах. Береться до уваги своєчасна здача завдань самостійного опрацювання, індивідуальної роботи, змістових та підсумкового модулів.

Номер модуля, кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість оцінюваних практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			«5»	«4»	«3»	«2»		
Модуль 1 90/3	5 (№№1-5)	24	5	4	3	0	-	72

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1 Основна (базова)

1. Войткевич Н.І., Запоточна Л.І., Рак О.М. Підручник з англійської мови для студентів фармацевтичних факультетів. Чернівці, 2018. 380 с.
2. Н.І. Войткевич, Ж.В. Никіфорчук, А.О. Виклюк, В.В. Якимчук, О.М.Рак. Практикум з англійської медичної термінології. Навчальний посібник. Чернівці, 2023. – 176 с.
3. Essential English for Medical Students: навчальний посібник з англійської мови для студентів-медиків / Рак О.М., Бебих В.В., Семенко І.В., Шалаєва А.В. Чернівці: ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», Технодрук, 2019. 408с.

4. Murphy R. English grammar in use. A self-study reference and practice book for intermediate learners. 5th edition. Cambridge University Press, 2019. 1748 p.

19.2. Допоміжна

1. Інструкції до медпрепаратів.
2. Sowton Ch. 50 Steps to Improving Your Grammar Study Book. Reading: Garnet Education, 2016. 272 p.
3. English for Pharmacists = Англійська мова для фармацевтів: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / Л.Я. Аврахова, І.О. Паламаренко, Т.В. Яхно та ін.; за ред. Л.Я. Аврахової. — 2-е вид., випр. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017. 368 с.
4. English for Pharmaceutical and Medical Students = Англійська мова для студентів-фармацевтів і медиків: навчальний посібник / І.Р. Швед, І.В. Ковальчук, С.І. Швед. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2023. 399 с.

19.3 Інформаційні ресурси

1. Електронна освітня платформа БДМУ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://eosvita.bsmu.edu.ua/course/view.php?id=551>
2. Веб-сайт обласної науково-медичної бібліотеки м. Чернівці. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.library.chnu.edu.ua/>
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (ст. 16). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html
4. Веб-сайт Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Н. Івасюка. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.library.cv.ua/>
5. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Викладач кафедри іноземних мов Боднар Наталія Ярославівна.